

čakanje na obrtnika, ki zna svoje znanje prodati kot skrivnostno alkimijo najvišje vrste. To njegovo odkrivanje prekletstva, ki smo ga deležni prav vsi brez izjeme in ne le izvoljenci, kot so bili razni Agamemnoni, Ojdipi, Gilgameši ali Lepe Vide, in odkrivanje tako rekoč kozmičnih katastrof v banalnostih vsakdanjega življenja je nedvomno še neocenjena kvaliteta Rudolfovega pisanja. In to, da je uspel najti/vzpostaviti umetniški prijem, ki mu omogoča morda celo edino še možno obliko katarze (skozi ironijo, humor in persiflažo), in tako tudi abreakcije problema, je njegova druga pomembna kvaliteta. Obe sta se v knjigi *Nagradno življenje*, ki pomeni spomenik vsem zavednim Slovincem, ki so se vsestransko uveljavili. To so storili tako, da

so pripravljani spustiti se v rakonosno in čironosno pustolovščino zasebne gradnje. S tem vsaj za nekaj let podaljšujejo agonijo države, saj se ta kljub temu nezadržno bliža bankrotu. To si drzno ugotoviti ne glede na to, da bi naši najeminentnejši kritiki s svojih goethejanskih piedestalov najbrž delo ocenili kot »nič«, njihovi nič manj vase zaverovani mladi nasledniki pa za ničvredni izmislek inferiorne slovenskosti, ki že zato, ker je slovenskost, ne more biti resnične pozornosti vredna, kaj šele umetniško plodna. Kljub vsemu temu je Frančkova knjiga prijetno branje in, če smo že pri teoriji odraza, celo dokaj verodostojen »dokument« časa; je pa seveda res povest in kaj več niti ne želi biti.

Tone Peršak

#### SPREHOD PO JUGOSLOVANSKIH IN TUJIH REVIJAH

Prav je, da vsaj kdaj pa kdaj spomnimo naše bralce na dovolj zanimivo revijo, ki ima pri nas čisto posebno funkcijo in jo tudi dovolj dobro opravlja: gre za trimesečnik *La Battana*, ki izhaja na Reki in je namenjena predvsem bralcem v Italiji, italijanski narodnosti pri nas in redkim italianistom v Jugoslaviji. Uredništvo se trudi, da bi kar najbolj mogoče populariziralo jugoslovanske avtorje v Italiji in italijanske pri nas. Morda bi ob tem kazalo zapisati, da Slovenci te možnosti še nismo dovolj izkoristili, bolj redko kot drugi se namreč pojavljamo v tem glasilu pa tudi krog sodelujočih avtorjev je relativno ozek. V najnovejši, 82. številki zastopa slovensko pripovedništvo tržaški pisatelj Boris Pahor z odlomkom *Vrnitev* v Natzweiler (Iz Nekropole) v prevodu Ezia Martina. Škoda, da ni prevajalec ali kdo drug napisal vsaj krajši informativni esej o pisatelju, pri *La Battani* je namreč navada, da objavljenega avtorja, pesnika ali pisatelja, predstavijo še z ustrezno spremno besedo. Tako je v tej številki

predstavljen Mirko Magarašević, srbski pesnik mlajšega rodu. Jugoslovansko italianistiko zastopa tokrat Sanja Roić z razpravo o Pirandellu, zanimiv je tudi esej Predraga Matvejevića Sredozemski brevir, z dokaj reprezentativnim izborom je predstavljen Maurizio Tremul, razveseljivo talentiran mlad pesnik italijanske narodnosti s Koprskoga.

\* \* \*

Osrednji avtor najnovejše številke rusinske *Švetlosći* (št. 6, 1986), revija izhaja vsak drugi mesec, je namenjen poeziji Cirila Zlobca. Rusinski pesnik Miron Kološnaja, ki je izdal pred dvema letoma pri rusinski založbi Ruske slovo v Novem Sadu, kot prvega slovenskega pesnika, prav Cirila Zlobca (zbirka *V Kaplji rose*), je tokrat prevedel celoten pesnikov cikel *Davnina* iz zbirke *Nove pesmi* in sleherni prevedeni pesmi dodal tudi kratek komentar. Gre za antične mitološke motive v moderni interpretaciji, (Srečni Sizif, Potuhnjeni Prometeji, V Tantalovove muke potopljeni, Oslepljeni Polifemi, Z Ikarom okuženi, Osamljeni Orfeji,

Med Scilo in Karibdo, Kratek čas kentavri, Prokrust, V labirintu, Davnina).

\* \* \*

V Požarevcu so si lani omislili dokaj izvirno obliko festivala poezije: na poti do vrha griča nađ mestom, kjer stoji spomenik, so postavili prvih osem kamnitih plošč z vklesanimi verzji povabljenih pesnikov. Tako nameravajo v nekaj letih spominsko okrasiti vso pot in vsebinsko povezati spomenik z mestom. Letos so dobili svojo ploščo Dušan Kostič, Mira Alečković, Ciril Zlobec (njegov verz na plošči: *Zmerom bolj smo le še neka zgodba*), Vesna Parun, Izet Sarajlić, Florika Štefan, Dragomir Brajković in Dragan Kolundžija. V okviru festivala je bilo tudi več nastopov pesnikov. Najnovejša številka požarevske literarne revije Branicevo (dec. 1986) prinaša izbor iz poezije vseh gostujočih pesnikov, med njimi tudi Cirila Zlobca.

\* \* \*

Prva številka beogradske Književnosti je v znamenju minule štiridesetletnice njenega izhajanja. Ta literarna revija v Beogradu najdlje nepretrgano izhaja. Prigodne članke so ob tej priložnosti prispevali Božidar Kovačević, Jovan Hristić in Svetlana Velmar-Janković. Večina strani prinaša bibliografijo časopisa, predmetni in osebni seznam sodelavcev ter spisek prevajalcev v štirih desetletjih. Na teh seznamih je tudi kakih osemdeset imen slovenskih književnikov. Poleg tega pa je glavni in odgovorni urednik Književnosti Vuk Krnjević, ki ureja revijo zadnje desetletje, objavil zasnovo in delovni načrt časopisa, obenem pa je ponatisnil štiri leta staro uvodno poročilo s srbskega partijskega posvetovanja o revijalnem tisku, ki ga je objavila že beogradska Politika. V tem besedilu smo lahko prebrali, da Vuk Krnjević zameri Josipu Vidmarju njegovo govorjenje o ogroženosti slovenske kulture in naroda, češ da

vendarle obstajajo še »nekateri jugoslovanski parametri«. Zlasti pa Vuk Krnjević polemizira z izjavami o slovenskih kulturnih žariščih zunaj Jugoslavije, namreč v našem italijanskem, avstrijskem in madžarskem zamejstvu. Ob tem se je spomnil kulturnih središč srbskega naroda, ki da so tudi zunaj Jugoslavije, namreč na Madžarskem, v Romuniji in Bolgariji. Podatkov o razširjenosti takajšnjega kulturnega življenja, o številu ljudi, o kulturnih in izobraževalnih ustanovah, ali o čemerkoli, iz česar bi lahko skleпали, da gre za odrezane ude naroda, ne omenja. Končno se sprašuje, kam nas bo prevedla federalizacija v kulturi.

\* \* \*

V 334. številki novosadskega časopisa Polja je objavljen prispevek Sretena Marčića *Alfred Weber – neko razumevanje zgodovine kulture* in sicer ob knjigi tega sociologa *Tragičnost in zgodovina*. Ljubisav Andrić se je z Mirkom Zurovcem pogovarjal o »skrivnosti umetnosti«; Dževad Karahasan objavlja novelo z naslovom *Izpovedovanje sramu*. Sicer pa Polja objavljajo še zapis o lani umrlem Mirceu Eliadu, dramolet Marine Cvetajeve *Pustolovščina* in več prispevkov o starih civilizacijah.

\* \* \*

Dvojna številka kragujevaškega časopisa Koraci (11–12) prinaša kar precej literature spod peresa slovenskih književnikov. To je tudi nekakšna jubilejna številka, saj je revija sklenila že drugo desetletje svojega izhajanja. Objavlja pesem Cirila Zlobca *Kaj je večji greh* v prevodu Milosava Slavka Pešiča. Marija Mitrović pa je Venu Tauferju prevedla pesem (*Smehvek*) iz zadnje zbirke *Vodenjaki*. Niku Grafenauerju so objavili uvodne teze z lanskega pesniškega srečanja v Kranju v prevodu Milosava Slavka Pešiča, ki je prevedel tudi esej Tarasa Kermaunerja *Zakaj pesniki v kriznem*.

času, pesem Svetlane Makarovičeve *Pelin žena*, kratek esej Iva Svetina *Oeconomia Divina* in pesem Milana Dekleva *Narečje telesa*.

\* \* \*

Izšla je druga številka cetinjskega časopisa *Ars*, ki je začel izhajati pred kratkim. Objavlja pesmi Tomaža Šalamuna s skupnim naslovom *Maske*, ki jih je prevedel Josip Osti. Aleš Debeljak objavlja enajst apokrifov o mladi slovenski poeziji, poleg tega pa je pripravil izbor pesmi šestih mlajših slovenskih pesnikov, med katere je poleg sebe uvrstil še Srečka Rijavca, Jureta Potokarja, Štefana Remica, Alojza Ihana in Gorana Gluvića. Ob tej priložnosti so izšli tudi kratki po-

datki o življenju in delu teh pesnikov. Vse pesmi je prevedel Josip Osti. Dragoje Živković piše v tej številki o družbi in kulturi dukljanskega obdobja črnogorske preteklosti. Borislav Pekić pa objavlja poglavje z naslovom *Pesnik in argonavt*, ki je iz njegove še nenatisnjene knjige fantazmagorije *Zlato runo*.

\* \* \*

V 12. številki bratislavskega časopisa *Slovenské pohľady* objavlja Etela Farkášová novelico z naslovom *Kje je zdaj Autínka*. Peter Horn pa je svoji dal naslov *Naš prijatelj Baranica*. Zapis o šestdesetletnici Brětislava Truhlárja, slovaškega literarnega teoretika marksistične usmeritve, je prispeval Zdenko Kasáč.

Wajc Hođorip  
 Fabjan Hafner  
 Cvjetka Lipuš  
 Franc Mavrič  
 Jani Ovsoid  
 Slavko Kvas, Pesmi  
 Rudi Miškot, Pesmi  
 Moška Ursič Cotti, Proza  
 Saša Vuga, Proza  
 Tugo Zaičič, Pesmi in proza  
 Pavla Zidar, Pesmi  
 Ciri Zlobec, Pesmi